

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Psihologie

Testul 11

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I TÊTEL

(30 de pont)

Minden feladat esetében írja le a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét! Egyetlen helyes válasz van!

1. A hallási és a vizuális érzékelés közötti különbséget tükrözi:
 - a. az erősség
 - b. a felfogókészülék típusa
 - c. tartósság
 - d. érzelmi tonalitás
2. Az észlelési kép azon tulajdonsága, hogy a lényeges tulajdonságokat és a részleteket is egyaránt magába foglalja, utal arra, hogy az észlelési kép:
 - a. másodlagos
 - b. elsődleges
 - c. tartalmilag gazdag
 - d. töredékes
3. Az a tény, hogy most már fel tudjuk idézni az ünnepi karácsonyfa képét, kiemeli a képzet egyik tulajdonságát, azaz:
 - a. hogy elsődleges kép
 - b. hogy elvont
 - c. hogy a múltat múltként tükrözi
 - d. hogy panoramikus kép
4. Mihály miután befejezte a házi feladatát, nagyon fáradt, és lefeküdni készül. Cselekedete egy példa arra, hogy:
 - a. másodlagos szükségletének kielégítése érdekében cselekszik
 - b. érzésből cselekszik
 - c. érdekből cselekszik
 - d. alapvető szükségletének kielégítése érdekében cselekszik
5. A szenvedély egyik sajátossága:
 - a. átmeneti jellegű
 - b. bevonja az egész személyiséget
 - c. alacsony intenzitásúak
 - d. alacsony a stabilitású
6. Az óra alatt a tanulók egy ideig koncentráltan dolgoznak egy nehéz feladat megoldásán. A figyelem jelenléte ebben az esetben:
 - a. akaratlan
 - b. akaratlagos
 - c. elvárt
 - d. posztvoluntáris

7. András célja, hogy nagy jegyet kapjon az érettségi vizsgán. A fő lelki folyamat, amely a céljának eléréséhez kapcsolódik:
- akarát
 - képzelet
 - érzések
 - érzelem
8. Nagyon intenzív, stabil, hosszan tartó affektív élmények, amelyek az egyén teljes személyiségét bevonják azok az:
- érzések
 - szenvedélyek
 - érzelmi hangulatok
 - emóciók
9. George jobban teljesít az iskolában, ha értékelik és bátorítják. Ez a konkrét példája a:
- negatív motivációnak
 - kognitív motivációnak
 - pozitív motivációnak
 - elsődleges szükségleteknek
10. Az az állapot, amikor az ember minden meghatározható ok nélkül jól érzi magát, és mindennek örövend, példa a
- szenvedélyre
 - emócióra
 - érzésre
 - érzelmi hangulatokra

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A bal oldali oszlopban az emlékezet jellemzői vannak felsorolva, a jobb oldali oszlopban pedig azokra vonatkozó igaz kijelentések. Írja a vizsgalapra a helyes társításokat a bal oldali oszlopban szereplő betűk és a jobb oldali oszlopban szereplő, nekik megfelelő számok között.

a. Logikus jelleg	1. Utal arra, hogy a jobb emlékezés és a könnyebb felidézés érdekében az emlékezet bizonyos eszközeit használjuk.
b. Aktív jelleg	2. Utal arra, hogy nem mindent tartunk meg és nem mindent elevenítünk fel, hanem elsősorban azt, ami megfelel az életkorunknak, a gondolkodásunknak, az érdeklődési körünknek stb.
c. Közvetett jelleg	3. Jelzi, hogy az emlékezet a helyzet időbeli és térbeli jellemzőitől, de az alany belső állapotától is függ.
d. Szelektív jelleg	4. Utal arra, hogy az emlékezet változásokat és átalakulásokat hajt végre mind a személyben, mind a bevésített anyagban.
	5. Feltételezi a bevésetek és felelevenítettek megértését

12 pont

B.

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

A képzelet fejlődése a nyelv fejlődésétől függ, mert a szó az, ami lehetővé teszi, hogy a gondolatokat előhívjuk az elméből, közvetítsük és különböző kapcsolatokba helyezzük.

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre!

1. Nevezzen meg két lelki folyamatot/jelenséget, amelyre a szöveg explicit módon utal! **4 pont**
2. Mutassa be az 1. pontban megemlített folyamatok egyikének három jellemzőjét! **6 pont**
3. Alkosson egy példát, amelyben a képzelet és az érzelmek kapcsolatát szemlélteti! **4 pont**
4. Érveljen, hozzávetőleg öt sorban, miszerint az összetett, rosszul definiált problémák megoldásakor a heurisztikus stratégiák előnyösebbek az algoritmikus stratégiákkal szemben! **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

Tegularius. A kritikus személyes barátja. A keuperheimi iskola kiváló tanulója, a klasszikus filológia jó ismerője, aki hatalmas érdeklődést mutatott a filozófia iránt, Leibnizt, Bolzanót, majd Platón tanulója. A legtehetségesebb, a legzseniálisabb üveggolyó játékos volt, azok közül, akiket valaha ismertek. Ő lenne a magister ludi predesztináltja, ha érzékeny egészsége miatt teljesen alkalmatlannak nem bizonyulna erre a feladatra.

Tegulariusnak soha nem szabad vezetői, képviselői vagy szervezeti beosztásba emelkednie; mind maga, mind a hivatali beosztás szempontjából egy katasztrófa lenne. Fizikai hiányosságai, depressziós állapotokban, kialvatlanosági periódusokban és ideges szorongásban nyilvánulnak meg; lelkét pedig időszakosan melankólia hatja át, igényt érezve a magányra, félve a kötelességtől és a felelősségtől, és valószínűleg az öngyilkosság gondolata is gyötri.

Ez az ember, akit annyi veszély fenyeget, meditációval és szilárd önképzéssel tartja magát talpon, olyan hősiességgel, hogy a legtöbb ember a környezetében nem is sejtí szenvedésének súlyosságát, csak félénkségét és tartózkodó természetét ismeri. Ha tehát Tegularius sajnos alkalmatlan is a magasabb vezetői tisztségekre, a Vicus Lusorumban továbbra is egy ékszer, egy pótolhatatlan kincs marad. Úgy sajátítja el a játékunk technikáját, ahogy egy nagyszerű zenész a hangszer használatát, csukott szemmel fedezi fel a legfinomabb árnyalatokat, és tanárként nem lehet figyelmen kívül hagyni.

(Hermann Hesse, *Jocul cu mărege de sticlă*)

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre!

- A. Határozza meg, C.G. Jung elmélete alapján Tegularius temperamentumának típusát! Írjon a szöveg alapján két gondolatot/ kijelentést, amellyel az adott válaszát igazolja! **6 pont**
- B. Úgy gondolja, hogy Tegularius fizikailag egészséges ember volt? Írjon ki egy érvet a szövegből, amivel az adott válaszát igazolja! **4 pont**
- C. A szöveg szerint Tegularius *soha nem szabad vezetői beosztásba kerüljön*. A szövegre utalva említsen meg két érvet, ami ezt az állítást igazolja! **6 pont**
- D. Hozzávetőleg fél oldalas terjedelemben mutassa be G.W. Allport elmélete alapján Tegularius jellemét, kiemelve a jellemének egy kardinális és két alaptulajdonságát! **10 pont**
- E. Fogalmazzon meg egy érvet, amellyel cáfolja azt a kijelentést, hogy *az attitűd a személyiség dinamikus-energetikus oldala*! **4 pont**